

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 67g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
407 alin. (1) din Codul de procedură penală
(*retragerea apelului*)

CHIȘINĂU
27 iunie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 20 mai 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*” din articolul 407 alineatul (1) al Codului de procedură penală, ridicată de avocatul Dumitru Buliga, în dosarul nr. 1a-1022/16, aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 20 mai 2017 de către completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Xenofon Ulianovschi, Ion Secrieru și Svetlana Balmuș), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Procuratura raionului Hîncești a trimis în judecată cauza de învinuire în privința lui D.U., M.P., E.C., I.I., I.N., A.M. și M.R. Potrivit rechizitoriului, li se incriminează comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 287 alin. (2) lit.b) și alin. (3) (*Huliganism*), 188 alin. (2) lit. f) (*Tâlhărie*) și 152 alin. (2) lit.e) (*Vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății*) din Codul penal.

4. La 20 aprilie 2016, Judecătoria Hîncești a pronunțat Sentința nr. 1-181/13, prin care a hotărât achitarea inculpaților pe anumite capete de acuzare, precum și încetarea procesului penal pe alt capăt de acuzare.

5. La 4 mai 2016, Procuratura raionului Hîncești a contestat cu apel sentința primei instanțe, solicitând tragerea inculpaților la răspundere penală în conformitate cu rechizitoriul întocmit.

6. La 10 iunie 2016, părțile vătămate I.B. și R.B. de asemenea au contestat cu apel sentința primei instanțe, din aceleași considerente prezentate de procuror.

7. La 25 octombrie 2016, în faza cercetării judecătorești, partea vătămată I.B., în temeiul art. 407 alin. (1) din Codul de procedură penală, a solicitat retragerea apelului. Instanța de apel a decis să se pronunțe asupra cererii de retragere a apelului odată cu pronunțarea deciziei.

8. La 28 noiembrie 2016, în aceeași fază a cercetării judecătorești, partea vătămată R.B. de asemenea a solicitat retragerea apelului. De această dată însă instanța de apel s-a pronunțat asupra demersului și a dispus admiterea acestuia.

9. În cadrul ședinței, procurorul a menționat că de fapt retragerea apelului este posibilă doar în faza preliminară a procesului, în conformitate cu art. 407 alin. (1) din Codul de procedură penală.

10. În cadrul procedurii de apel, avocatul inculpatului D.U., Dumitru Buliga, a înaintat un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „*până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*” din articolul 407 alineatul (1) al Codului de procedură penală.

11. Prin încheierea din 28 aprilie 2017, instanța de apel a admis demersul și a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M. O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„[...]”

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr. 248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 407 Retragerea apelului

„(1) **Până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel**, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat. Retragerea trebuie să fie făcută de apelant.

(2) Apelul declarat de procuror poate fi retras de către acesta, cu indicarea obligatorie a motivelor retragerii.

(3) În cazul retragerii apelului, instanța de apel încetează procedura de apel.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textul „*până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*” din art. 407 alin. (1) CPP încalcă dreptul apelantului de a-și retrage apelul în fazele procesuale ulterioare. Or, apelantul se poate convinge că apelul său este nefondat, iar hotărârea atacată este legală și după începerea cercetării judecătorești.

15. Autorul menționează că articolele 20 și 26 alin. (2) coroborate cu art.119 din Constituție presupun o libertate a părții în alegerea poziției sale în proces, iar limitarea dreptului de retragere a apelului în fazele ulterioare, în lipsa unei justificări rezonabile, contravine art. 54 din Constituție.

16. De asemenea, autorul menționează că nu există o practică unitară în aplicarea normelor contestate.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

20. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „*până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*” din articolul 407 alin. (1) din Codul de procedură penală.

21. Potrivit articolului sus-menționat, *până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat.

22. Analizând circumstanțele litigiului și conținutul excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, deși părțile vătămate au fost cele care au solicitat retragerea apelurilor, prevederile contestate fiind direct aplicabile situației lor, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul inculpatului, care nu a declarat apel împotriva sentinței primei instanțe.

23. În acest sens, Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate reprezintă o excepție de procedură, ce are drept scop împiedicarea unei judecăți întemeiate pe o normă neconstituțională.

24. Astfel, Curtea menționează că în cazul constatării neconstituționalității unei norme prin intermediul excepției aceasta nu are numai o funcție de prevenție, ci și una de **reparație**, întrucât ea vizează în primul rând situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată.

25. Prin urmare, de invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, **autorul** acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, de drept abstract, pierzându-se în aceste condiții caracterul concret al excepției.

26. Drept consecință, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „*până la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel*” din alineatul (1) al articolului 407 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de avocatul Dumitru Buliga, în dosarul nr. 1a-1022/16, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 27 iunie 2017
DCC nr. 56
Dosarul nr. 67g/2017